

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 10. marca 2016¹

Vec C-12/15

**Universal Music International Holding BV
proti
Michaelovi Tétreaultovi Schillingovi,
Irwinovi Schwartzovi,
Josefovi Brožovi**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska)]

„Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti — Súdna právomoc v občianskych a obchodných veciach — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Článok 5 ods. 3 — Nároky z mimozmluvnej zodpovednosti — Miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody — Výlučne majetková škoda“

I – Úvod

1. Je dobre známe, že systém pridelovania súdnej právomoci v občianskej a obchodnej oblasti, zavedený nariadením ES č. 44/2001², spočíva na všeobecnom pravidle podľa článku 2 ods. 1 toho nariadenia, podľa ktorého osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu a jedna z výnimiek z toho pravidla sa nachádza v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001, podľa ktorého vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti možno osobu s bydliskom na území členského štátu žalovať v druhom členskom štáte na súdoch podľa miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

2. Kľúčovou otázkou v prejednávanej veci je to, či majetková škoda vzniknutá v členskom štáte ako následok protiprávneho konania v inom členskom štáte môže sama osebe založiť súdnu právomoc na základe článku 5 ods. 3 nariadenia č. 44/2001.

II – Právny rámec

3. Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 stanovuje:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

¹ — Jazyk prednesu: francúzština.

² — Nariadenie Rady z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

4. Článok 5 rovnakého nariadenia uvádza:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte

...

3. vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti, na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok;

...“

III – Skutkové okolnosti veci samej a prejudiciálne otázky

5. Spoločnosť Universal Music International Holding BV (ďalej len „Universal Music“) je nahrávacía spoločnosť so sídlom v Baarne (Holandsko), ktorá je súčasťou Universal Music Group so sídlom v Spojených štátoch. Spoločnosť Universal Music International Ltd. (ďalej len „Universal Ltd“) je sesterskou spoločnosťou spoločnosti Universal Music a tiež je súčasťou Universal Music Group.

6. V roku 1998 Universal Ltd, B&M spol. s r. o. (ďalej len „B&M“), spoločnosť so sídlom v Českej republike, ako aj akcionári B&M sa dohodli, že ako spoločnosť nakoniec určená na tento účel v rámci Universal Music Group, jedna alebo viac spoločností tejto skupiny nakúpi najprv 70 % akcií B&M, potom zostávajúce akcie v roku 2003. Cena akcií mala byť stanovená v roku 2003 v okamihu nákupu týchto zostávajúcich 30 % akcií. Tieto dohody boli uvedené v písomnom príslube, ktorý stanovil ako cieľ kúpnu cenu rovnú päťnásobku priemerného ročného zisku B&M.

7. Strany vyjednávali predaj a dodanie 70 % akcií B&M a akciovú opčnú dohodu na kúpu 30 % zostávajúcich akcií. Akciovú opčnú zmluvu zhotovila česká advokátska kancelária Burns Schwartz International z poverenia právneho oddelenia Universal Music Group. Od konca augusta roku 1998 si právne oddelenie Universal Music Group, Burns Schwartz International a akcionári spoločnosti B&M vymenili navzájom osem návrhov akciovej opčnej zmluvy. Počas týchto rokovaní bola ako kupujúci uvedená spoločnosť Universal Music.

8. Dňa 5. novembra 1998 uzavreli spoločnosť Universal Music, spoločnosť B&M a akcionári spoločnosti B&M akciovú opčnú zmluvu.

9. Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že zmena navrhovaná právnym oddelením Universal Music Group nebola jedným zo zamestnancov Burns Schwartz International prevzatá úplne, čo viedlo k päťnásobnému zvýšeniu kúpnej ceny oproti plánovanej kúpnej cene, pričom kúpna cena musela byť následne vynásobená počtom akcionárov.

10. Keďže v auguste roku 2003 spoločnosť Universal Music splnila svoju povinnosť a od akcionárov spoločnosti B&M odkúpila zostávajúcich 30 % akcií a stanovila plánovanú kúpnu cenu, ktorá dosiahla výšku 10 180 281 CZK (cca 313 770,41 eura), akcionári spoločnosti B&M si uplatnili nárok na sumu vyplývajúcu zo vzorca v akciovej opčnej zmluve, ktorá dosiahla výšku 1 003 605 620 CZK (cca 30 932 520,27 eura).

11. Spoločnosť Universal Music a akcionári spoločnosti B&M sa rozhodli predložiť svoj spor rozhodcovskému súdu, pred ktorým dospeli 31. januára 2005 k dohode. Na základe tejto dohody spoločnosť Universal Music zaplatila za 30 % zostávajúcich akcií čiastku 2 654 280,03 eura (ďalej len „suma stanovená v zmierni“). Sumu stanovenú v zmierni zaplatila bankovým prevodom z bankového účtu, ktorý vlastnila v Holandsku. Prevod sa uskutočnil v prospech účtu, ktorý predávajúci akcionári akcií B&M vlastnili v Českej republike.

12. Spoločnosť Universal Music podala žalobu na Rechtbank Utrecht (Súd v Utrechte), v ktorej navrhuje, aby žalovaní boli zviazaní spoločne a nerozdielne k zaplateniu 2 767 861,25 eura spolu s úrokmi a prísľušenstvom na základe ich mimozmluvnej zodpovednosti. Tento návrh zodpovedá škode, ktorá na základe tvrdenia spoločnosti Universal Music jej vznikla z dôvodu nedbanlivosti zamestnanca Burns Schwartz International pri vypracovaní znenia akciovej opčnej zmluvy. Nárok na náhradu škody spočíva v rozdieli medzi plánovanou kúpnu cenou na jednej strane a sumou stanovenou v zmierni a nákladov, ktoré spoločnosti Universal Music vznikli v súvislosti s rozhodcovským konaním a so zmiernom, na strane druhej.

13. Spoločnosť Universal Music tvrdí, že v dôsledku konania, ktorého sa mali dopustiť žalovaní, jej v Holandsku vznikla „pôvodná majetková škoda“, pretože sumu stanovenú v zmierni, ako aj náklady vzniknuté v súvislosti s rozhodcovským konaním, ako aj so zmiernom zaplatila zo svojho majetku nachádzajúceho sa v Holandsku, kde má sídlo.

14. Páni Schilling a Brož, s bydliskom v Rumunsku a v Českej republike, spochybnili právomoc holandského súdu, keď uviedli, že zaplatenie sumy stanovenej v zmierni a nákladov z majetku spoločnosti Universal Music nemôže byť považované za pôvodnú majetkovú škodu vzniknutú v Holandsku po konaní, ktoré nastalo v Českej republike.

15. Rozsudkom z 27. mája 2009 Rechtbank Utrecht (Súd v Utrechte) vyhlásil, že nemá právomoc rozhodnúť o žalobe spoločnosti Universal Music. Podľa jeho názoru bola škoda uvádzaná spoločnosťou Universal Music výlučne majetkovou škodou, ktorá bola priamym následkom skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody. Vystáva otázka, či miesto, kde vznikla táto škoda, v prejednávanej príhode v Baarne, v sídle spoločnosti Universal Music, môže byť považované za miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody v zmysle článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001. Podľa názoru Rechtbank Utrecht (Súd v Utrechte) to nie je tento prípad, lebo neexistujú dostatočné väzby umožňujúce stanoviť právomoc holandského súdu podľa článku 5 bodu 3 tohto nariadenia.

16. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Odvolací súd Arnhem-Leeuwarden) v rámci rozhodovania o odvolaní spoločnosti Universal Music v rozsudku z 15. januára 2013 potvrdil rozsudok Rechtbank Utrecht (Súd v Utrechte). Pokiaľ ide o uvedený článok 5 bod 3, uvedený súd sa domnieval, že v prejednávanej príhode chýba osobitne úzka väzba medzi návrhom a súdom rozhodujúcim o tomto návrhu, ktorá predstavuje kritérium na uplatnenie článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001. Jediná skutočnosť, že suma stanovená v zmierni musela byť zaplatená spoločnosťou so sídlom v Holandsku, nestačí na založenie právomoci holandského súdu.

17. Spoločnosť Universal Music podala kasačný opravný prostriedok proti rozsudku odvolacieho súdu na Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska). Pán Schilling a pán Brož podali nezávisle od seba podmienené vzájomné kasačné opravné prostriedky.

18. Vnútroštátny súd uvádza, že Súdny dvor mal možnosť rozhodnúť v rozsudku *Marinari*³, že miesto, kde poškodenému podľa jeho tvrdenia vznikla majetková škoda v dôsledku počiatkovej škody vzniknutej v inom členskom štáte, nemôže byť považované za miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody podľa článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

19. Súdny dvor však nevysvetlil kritérium alebo aspekt, na základe ktorých majú vnútroštátne sudy určiť, či ide o pôvodnú majetkovú škodu, tiež nazývanú počiatková majetková škoda alebo priama majetková škoda alebo o majetkovú škodu, ktorá je následkom tejto majetkovej škody resp. vznikla v jej dôsledku, tiež nazývaná nepriama škoda alebo odvodená majetková škoda.

3 — C-364/93, EU:C:1995:289.

20. Súdny dvor rovnako neuviedol kritérium alebo aspekt, na základe ktorých majú vnútroštátne sudy určiť, na ktorom mieste majetková škoda, či už priama alebo odvodená majetková škoda, vznikla alebo sa má považovať za vzniknutú.

21. Zo stanoviska Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska) vyplýva zároveň otázka, či – a ak áno, tak v akej miere – majú vnútroštátne sudy, ktoré posudzujú, či je im v prejednávacom konaní priznaná právomoc podľa nariadenia č. 44/2001, povinnosť vychádzať pri svojom posúdení z tvrdenia žalobcu resp. navrhovateľa uvedeného v tejto súvislosti, alebo musia posúdiť aj vyjadrenia žalovaného uvedené s cieľom vyvrátiť spomínané tvrdenia.

22. Za týchto podmienok vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 5 [bod] 3 nariadenia [č. 44/2001] vykladať v tom zmysle, že za ‚miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]‘ možno považovať miesto v členskom štáte, kde škoda vznikla, ak táto škoda spočíva výlučne v majetkovej škode, ktorá je priamym následkom protiprávneho konania, ku ktorému došlo v inom členskom štáte?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

a) Na základe akých kritérií alebo aspektov majú vnútroštátne sudy pri posudzovaní svojej právomoci podľa článku 5 [bod] 3 nariadenia č. 44/2001 určiť, či v prejednávacom prípade ide o majetkovú škodu, ktorá je priamym následkom protiprávneho konania (‚pôvodná majetková škoda‘ alebo ‚priama majetková škoda‘), alebo o majetkovú škodu, ktorá je následkom počiatočnej škody vzniknutej na inom mieste, resp. o škodu, ktorá vznikla v dôsledku škody vzniknutej na inom mieste (‚nepriama škoda‘ alebo ‚odvodená majetková škoda‘)?

b) Na základe akého kritéria alebo aspektu majú vnútroštátne sudy pri posudzovaní svojej právomoci podľa článku 5 [bod] 3 nariadenia č. 44/2001 určiť, kde majetková škoda – či už priama alebo odvodená majetková škoda – vznikla alebo sa má považovať za vzniknutú?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, má sa nariadenie č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne sudy, ktoré posudzujú, či je im v prejednávanej veci priznaná právomoc podľa tohto nariadenia, majú povinnosť vychádzať pri svojom posudzovaní z tvrdenia žalobcu, resp. navrhovateľa, ktoré títo uviedli v súvislosti s touto právomocou, alebo musia tieto sudy posúdiť aj vyjadrenia žalovaného uvedené s cieľom vyvrátiť spomínané tvrdenia?“

23. Žalobkyňa vo veci samej, páni Schilling a Brož, grécka vláda, ako aj Komisia predložili svoje pripomienky a boli vypočutí na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 25. novembra 2015.

IV – Analýza

A – Úvodné pripomienky

24. V týchto návrhoch citujem judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozhodnutí v občianskej a obchodnej oblasti [*neoficiálny preklad*]⁴, zmeneného a doplneného jednotlivými dohovormi o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len „Bruselský dohovor“), keďže v rozsahu, v akom nariadenie č. 44/2001 nahradilo Bruselský dohovor, výklad ustanovení tohto dohovoru podaný Súdnym dvorom platí takisto pre ustanovenia uvedeného

4 – Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32.

nariadenia, pokiaľ je možné považovať ustanovenia týchto právnych predpisov za rovnocenné.⁵ Kľúčové ustanovenie tejto veci, teda článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001, je takmer identický s relevantným ustanovením Bruselského dohovoru, ktorého štruktúru preberá. Vzhľadom na takú rovnocennosť je podľa odôvodnenia 19 nariadenia č. 44/2001 potrebné zabezpečiť kontinuitu vo výklade týchto dvoch predpisov.⁶

B – O prvej otázke

25. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že za „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]“ možno považovať miesto v členskom štáte, kde škoda⁷ vznikla, ak táto škoda spočíva výlučne v majetkovej škode, ktorá je priamym následkom protiprávneho konania, ku ktorému došlo v inom členskom štáte.

26. Vnútroštátny súd chce teda v zásade vedieť, či majetková škoda vzniknutá v členskom štáte je kritériom dostatočnej väzby na účely určenia právomoci súdu podľa článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.

27. Kapitola II oddiel 2 tohto nariadenia teda stanovuje určitý počet prípadov osobitnej právomoci, medzi ktoré patrí právomoc zakotvená v článku 5 bode 3 uvedeného nariadenia, len ako výnimku zo základnej zásady uvedenej v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý priznáva všeobecnú právomoc súdom členského štátu, na ktorého území má žalovaný bydlisko.⁸ Pokiaľ ide totiž o právomoc miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť k skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, ide o pravidlo osobitnej právomoci, ktoré treba vykladať samostatne a striktné,⁹ čo neumožňuje výklad nad rámec prípadov výslovne uvedených v tomto nariadení.¹⁰

28. Hlavný dôvod pravidla osobitnej právomoci uvedeného v článku 5 bode 3 nariadenia č. 44/2001 je podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora založený na existencii osobitne úzkej spojitosti medzi sporom a súdom miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, čo odôvodňuje priznanie právomoci tomuto súdu z dôvodov riadneho výkonu spravodlivosti a hospodárnej organizácii konania.¹¹ Súdom miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, je totiž zvyčajne najlepšie spôsobilý rozhodnúť najmä z dôvodov blízkosti sporu a jednoduchšieho vykonávania dôkazov.¹²

29. Článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 teda stanovuje, že osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti, na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku *skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody*.

5 — Rozsudok TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, bod 36 a citovaná judikatúra).

6 — Pozri tiež, pokiaľ ide práve o článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001, rozsudok Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, bod 19).

7 — Na účely vylúčenia akéhokoľvek rizika zámeny zdôrazňujem, že medzi pojmami „ujma“ a „škoda“ používanými v týchto návrhoch sa nerozlišuje.

8 — Pozri najmä rozsudok Coty Germany (C-360/12, EU:C:2014:1318, bod 44) a rozsudok Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, bod 23).

9 — Podľa ustálenej judikatúry. Pozri najmä rozsudok Holterman Ferho Exploitatie a i. (C-47/14, EU:C:2015:574, bod 72), rozsudok CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, bod 37) a rozsudok Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, bod 43).

10 — Pozri najmä rozsudok Coty Germany (C-360/12, EU:C:2014:1318, bod 45) a rozsudok Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, bod 24).

11 — Pozri rozsudok Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, bod 24 a citovanú judikatúru).

12 — Rozsudok Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, bod 24 a citovaná judikatúra).

30. Pripomínam, že toto ustanovenie nijako nehovorí o *škode* alebo *ujme*, ale o *skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody*. Nie je to teda škoda, čoho sa v zásade týka znenie článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001, ale skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody. Logika tohto ustanovenia sa mi zdá zjavná: súd bude prirodzene najlepšie zisťovať skutočnosti, vypočúvať svedkov a vykonávať procesné kroky na mieste, kde bola spôsobená škoda.

31. Vzhľadom na to je dobre známe, že Súdny dvor od principiálnej veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Bier, nazvaný „Mines de potasse d’Alsace“¹³, vykladá pojmy „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]“ ako zahŕňajúci dve rôzne miesta, teda miesto, kde škoda vznikla¹⁴ a miesto, kde došlo k príčinnej udalosti¹⁵, ktorá zakladá nárok z mimozmluvnej zodpovednosti.¹⁶

32. Pokiaľ ide o majetkovú škodu, Súdny dvor v rozsudku Marinari¹⁷ rozhodol, že pojem „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]“ sa netýkalo miesta, kde poškodený tvrdil, že mu vznikla majetková škoda v *dôsledku* pôvodnej škody, ktorá mu vznikla v inom členskom štáte.¹⁸ V danom prípade navrhovateľ uložil na pobočke banky v Spojenom kráľovstve zväzok zmeniek, ktoré zamestnanec banky odmietol vydať, pričom oznámil polícii existenciu týchto zmeniek a značil ich pôvod za pochybný, čo vyvolalo zatknutie navrhovateľa a zabavenie zmeniek. Po tom, čo bol navrhovateľ prepustený anglickými súdmi, podal na talianskom súde žalobu, v ktorej požadoval zaviazať banku nahradiť škodu spôsobenú jej zamestnancami. Návrh sa týkal zaplatenia protihodnoty zmeniek a náhrady škody, ktorá mu vznikla z dôvodu ich zadržania, ako aj zrušenia viacerých zmlúv a poškodenia jeho dobrého mena.

33. Vo veci samej zmluva obsahujúca chybné ustanovenie bola vyjednaná a podpísaná v Českej republike. Práva a povinnosti strán boli definované v tomto členskom štáte, vrátane povinnosti spoločnosti Universal Music zaplatiť vyššiu čiastku ako bola pôvodne predpokladaná za 30 % zostávajúcich akcií. Táto zmluvná povinnosť, ktorú zmluvné strany nemali záujem vytvoriť, vznikla v Českej republike. V tomto členskom štáte sa teda povinnosť zaplatiť vyššiu ako pôvodne stanovenú čiastku stala nezvratnou a neopomenuteľnou a podľa môjho názoru aj vznikla škoda.

34. Toto konštatovanie znamená, že prvá a druhá otázka sú hypotetické, keďže na základe ustálenej judikatúry „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]“ sa nachádza v Českej republike.

35. Vnútroštátny súd však uvádza, že nenašiel odpoveď v judikatúre Súdneho dvora na otázku, či len samotná majetková škoda môže tvoriť „Erfolgsort“ a teda založiť právomoc na základe článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001. Inými slovami sa pýta, či existuje právomoc na základe citovaných ustanovení, aj keď nevznikla pôvodná škoda ako vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Marinari.¹⁹

36. Subsidiárne a za tohto predpokladu je kľúčovou otázkou to, či tvrdenie Súdneho dvora v rozsudku Mines de potasse d’Alsace,²⁰ podľa ktorého pojem „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]“, zahŕňa obe miesta, platí rovnako, ak je škoda výlučne materiálna.

37. Myslím si, že nie.

13 — 21/76, EU:C:1976:166.

14 — Nazvaná „Erfolgsort“ podľa nemeckej právnej vedy.

15 — Nazvaná „Handlungsort“ podľa nemeckej právnej vedy.

16 — 21/76, EU:C:1976:166, bod 24. Pozri tiež rozsudok Zuid-Chemie (EU:C:2009:475, bod 23) a rozsudok Kainz (C-45/13, EU:C:2014:7, bod 23).

17 — C-364/93, EU:C:1995:289.

18 — Pozri rozsudok Marinari (C-364/93, EU:C:1995:289, bod 21).

19 — C-364/93, EU:C:1995:289.

20 — 21/76, EU:C:1976:166.

38. Keďže v tomto prípade ide o majetkovú škodu, ktorá spočíva výlučne v znížení finančných aktív²¹, nemyslím si, že pojem „Erfolgsort“ bude plne relevantný.²² V určitých situáciách pojmy „Handlungsort“ a „Erfolgsort“ nemôžu byť rozlišované. Na určenie prípadného „Erfolgsort“ by v takejto situácii všetko záviselo od otázky, kde sa nachádzajú finančné aktíva, čo sa normálne zhoduje s miestom pobytu alebo v prípade právnickej osoby s miestom sídla. Táto otázka je často neistá a spojená s úvahami bez akejkoľvek väzby so skutkovým stavom.

39. Budem preto opatrný, pokiaľ ide o doslovné prebratie judikatúry vyplývajúcej z rozsudku Mines de potasse d'Alsace²³ na situáciu, v ktorej je škoda materiálna. Ako to Komisia správne zdôraznila v jej pripomienkach, Súdny dvor v rozsudku Mines de potasse d'Alsace²⁴ pripustil možnosť pre navrhovateľa vybrať si, nie z dôvodu rozšírenia výnimky týkajúcej sa všeobecného pravidla právomoci, medzi miestom, kde škoda vznikla a miestom, kde došlo k príčinnej udalosti, ktorá zakladá nárok z mimozmluvnej zodpovednosti. Dôvod takéhoto výberu sa týka potreby zostať čo možno najbližšie k skutkovému stavu sporu a určiť najvhodnejší súd na prejednanie veci a v tomto kontexte zorganizovať následne konanie, napríklad zhromaždiť dôkazy a vypočuť svedkov.

40. Ako som uviedol vyššie, všetky faktory, ktoré umožňujú súdu zorganizovať následne konanie, sa teda nachádzajú v Českej republike.

41. Inými slovami, z dôvodov riadneho výkonu spravodlivosti a hospodárnosti konania samotná skutočnosť, že suma stanovená v zmierni bola zaplatená spoločnosťou so sídlom v Holandsku, nestačí na založenie právomoci holandského súdu.

42. Nezdá sa mi, že by analýza judikatúry Súdneho dvora vyvrátila tento prístup.

43. Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Kronhofer²⁵, poškodený, ktorý bol usadený v Rakúsku, odpovedal na ponuku spočívajúcu v otvorení účtu v Nemecku, na ktorý previedol kapitál. Súdny dvor rozhodol, že článok 5 bod 3 Bruselského dohovoru sa musí vykladať v tom zmysle, že výraz „miesto, kde došlo ku skutočnosti súvisiacej so škodou“, sa nevzťahuje na bydlisko žalobcu, kde sa nachádza „miesto, kde je sústredený jeho majetok“, a *to len z jediného dôvodu*, že tu znášal finančnú škodu vyplývajúcu zo straty častí jeho majetku, ktorá nastala a bola znášaná v ďalšom zmluvnom štáte.²⁶ Toto tvrdenie je presvedčivé, keďže toto miesto je skôr náhodné a nie je nevyhnutne spoľahlivým kritériom väzby.

44. Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Kolassa²⁷, investor vo svojej vlastnej krajine, v Rakúsku, investoval v banke presne definovanú sumu. Podľa Súdneho dvora škoda bola spôsobená v mieste, kde ju investor utrpel,²⁸ teda v Rakúsku. Podľa Súdneho dvora bola daná právomoc na základe článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.²⁹

21 — „Vermögensschade“ v terminológii vnútroštátneho súdu.

22 — Je to evidentne inak, ak sa akt zakladajúci mimozmluvnú zodpovednosť týka majetku ako takého. V takejto situácii je pre mňa zjavné, že „Erfolgsort“ môže veľmi dobre byť miesto, kde bola spôsobená majetková škoda. Pozri tiež v tomto zmysle MANKOWSKI, P., in MAGNUS, U., MANKOWSKI, P.: *Brussels Ibis Regulation – Commentary*. Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2016, článok 7, bod 328.

23 — 21/76, EU:C:1976:166.

24 — 21/76, EU:C:1976:166.

25 — C-168/02, EU:C:2004:364.

26 — Rozsudok Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:364, bod 21).

27 — C-375/13, EU:C:2015:37.

28 — Rozsudok Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, bod 54).

29 — Rozsudok Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, bod 57).

45. Myslím si však, že z tejto veci nemožno vyvodit' všeobecné pravidlo, podľa ktorého majetková škoda stačí ako kritérium väzby na účely už citovaného ustanovenia. Skutkový stav vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Kolassa³⁰, bol totiž špecifický. Žalovaná v tejto veci, britská banka, zverejnila prospekt týkajúci sa predmetných finančných certifikátov v Rakúsku³¹ a bola to britská banka, kto (opätovne) predal tieto certifikáty.

46. Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok CDC Hydrogen Peroxide, týkajúci sa práva hospodárskej súťaže, kde sa poškodení nachádzali vo viacerých členských štátoch, Súdny dvor uznal, že tieto rôzne miesta by mohli slúžiť ako kritérium väzby.³² Súdny dvor rozhodol, že „pokiaľ ide o škodu spočívajúcu v prirážkach zaplatených v dôsledku takého umelého zvýšenia cien,... toto miesto možno identifikovať len vo vzťahu ku každému údajnému poškodenému samostatne a v zásade sa bude nachádzať v jeho sídle“³³.

47. Nemyslím si, že toto tvrdenie by mohlo založiť všeobecné pravidlo, podľa ktorého sídlo poškodeného podniku predstavuje miesto, kde vznikla škoda. Naopak toto tvrdenie sa tu vysvetľuje osobitosťami tejto veci, v ktorej bol poškodený vyšší počet osôb. Nebolo preto možné identifikovať jednotné miesto, pokiaľ ide o miesto, kde bola dohoda uzavretá, teda ani miesto, kde došlo k príčinnej udalosti. Navyše sa mi zdá, že sídlo spoločnosti sa obvykle zhoduje s jej ekonomickými činnosťami.

48. Skrátka neviem, ako by článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 mohol založiť súdnu právomoc súdu nachádzajúceho sa v členskom štáte, s ktorým má spor jediný faktor väzby, a to skutočnosť, že poškodená osoba v ňom utrpela majetkovú škodu.

49. Preto navrhujem odpovedať na prvú otázku, že článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že za „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]“ nemožno v prípade neexistencie iných faktorov väzby považovať miesto v členskom štáte, kde škoda vznikla, ak táto škoda spočíva výlučne v majetkovej škode, ktorá je priamym následkom protiprávneho konania, ku ktorému došlo v inom členskom štáte.

50. Vzhľadom na tento návrh nie je ďalej treba preskúmať druhú otázku.

C – O tretej otázke

51. Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 5 bod 3 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne súdy, ktoré posudzujú, či je im na základe tohto ustanovenia priznaná právomoc, majú povinnosť vychádzať pri svojom posudzovaní z tvrdení navrhovateľa alebo musia tieto súdy posúdiť aj vyjadrenia žalovaného uvedené s cieľom vyvrátiť spomínané tvrdenia.

52. Aj keď vnútroštátny súd kladie túto otázku len v prípade kladnej odpovede na prvú otázku, domnievam sa, že existuje záujem na jej zodpovedaní, keďže táto otázka má všeobecný rozsah a odkazuje na posúdenie právomoci a nielen na otázku, či majetková škoda je dostatočná na stanovenie právomoci.

30 — C-375/13, EU:C:2015:37.

31 — Pozri tiež moje návrhy vo veci Kolassa (C-375/13, EU:C:2014:2135, bod 64).

32 — C-352/13, EU:C:2015:335 (bod 52).

33 — Rozsudok CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335).

53. Na úvod treba pripomenúť,³⁴ že právomoc súdu je určená osobitnými pravidlami nariadenia č. 44/2001, zatiaľ čo o veci samej sa rozhoduje podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva určeného kolíznymi pravidlami týkajúcimi sa zmluvných³⁵ alebo mimozmluvných povinností³⁶.

54. Zdá sa mi, že existujúca judikatúra mi už poskytuje viaceré možnosti na to, aby som mohol odpovedať na túto otázku.

55. Nariadenie č. 44/2001 nespresňuje rozsah kontrolných povinností, ktoré prislúchajú vnútroštátnemu súdu pri preskúmaní jeho právomoci. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že cieľom Bruselského dohovoru nebolo zjednotenie procesných pravidiel zmluvných štátov, ale rozdelenie súdnej právomoci na rozhodovanie sporov v občianskych a obchodných veciach vo vzťahoch medzi zmluvnými štátmi a uľahčenie výkonu súdnych rozhodnutí.³⁷ Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že pokiaľ ide o procesné pravidlá, je vhodné sa riadiť uplatniteľnými vnútroštátnymi pravidlami súdu, ktorému bola vec predložená, s výhradou, že uplatnenie týchto pravidiel neohrozí potrebný účinok Bruselského dohovoru.³⁸

56. Súdny dvor preto rozhodol, že žalobca mal výhodu súdu miesta zmluvného plnenia podľa článku 5 ods. 1 Bruselského dohovoru, aj keď vznik zmluvy, ktorá bola základom žaloby, bol medzi účastníkmi sporu sporný.³⁹ Tiež spresnil, že bolo v súlade s duchom právnej istoty, že vnútroštátny súd, ktorému bola vec predložená, môže jednoducho rozhodnúť o jeho vlastnej právomoci na základe pravidiel tohto dohovoru bez toho, aby bol povinný meritórne preskúmať vec samu.⁴⁰

57. Súdny dvor tiež rozhodol, že v štádiu skúmania medzinárodnej právomoci, súd, na ktorý bola podaná žaloba, neskúma podľa pravidiel vnútroštátneho práva ani prípustnosť, ani dôvodnosť negatívnej určovacej žaloby, ale identifikuje výlučne väzby so štátom sídla súdu, ktoré odôvodňujú jeho právomoc podľa článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001.⁴¹ Rozhodol tiež, že na uplatnenie článku 5 bodu 3 nariadenia č. 44/2001 môže súd, ktorému bola vec predložená, považovať za preukázané tvrdenia žalobcu o podmienkach mimozmluvnej zodpovednosti výlučne na účely overenia svojej právomoci v zmysle tohto ustanovenia.⁴² Nakoniec rozhodol, že v rámci preskúmania právomoci na základe nariadenia č. 44/2001 nie je potrebné uskutočniť v súvislosti so spornými skutočnosťami, ktoré sú relevantné tak z hľadiska otázky právomoci, ako aj pre existenciu uplatneného nároku, podrobné dôkazné konanie, ale že súd, ktorému bola vec predložená, môže svoju medzinárodnú právomoc preskúmať z hľadiska všetkých informácií, ktoré má k dispozícii, vrátane prípadných námietok žalovaného.⁴³

58. Navrhujem teda odpovedať na tretiu otázku, že na účely určenia svojej právomoci na základe ustanovení nariadenia č. 44/2001, vnútroštátny súd, ktorému bol spor predložený, musí posúdiť všetky skutočnosti, ktorými disponuje, vrátane prípadne skutočností predložených žalovaným.

34 — Pozri tiež moje návrhy vo veci Kolassa (C-375/13, EU:C:2014:2135, bod 69).

35 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, s. 6).

36 — Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) (Ú. v. EÚ L 199, s. 40).

37 — Pozri v tejto súvislosti rozsudok Shevill a i. (C-68/93, EU:C:1995:61, bod 35), rozsudok Italian Leather (C-80/00, EU:C:2002:342, bod 43), ako aj rozsudok DFDS Torline (C-18/02, EU:C:2004:74, bod 23).

38 — Rozsudok Hagen (C-365/88, EU:C:1990:203, body 19 a 20), ako aj rozsudok Shevill a i. (C-68/93, EU:C:1995:61, bod 36).

39 — Rozsudok Effer (38/81, EU:C:1982:79, bod 8).

40 — Rozsudok Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337, bod 27).

41 — Rozsudok Folien Fischer a Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664, bod 50).

42 — Rozsudok Hi Hotel HCF (C-387/12, EU:C:2014:215, bod 20).

43 — Rozsudok Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, bod 65).

V – Návrh

59. Na základe predchádzajúcich úvah navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska), takto:

1. Článok 5 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že za „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá... nárok [na náhradu škody]“ nemožno v prípade neexistencie iných faktorov väzby považovať miesto v členskom štáte, kde škoda vznikla, ak táto škoda spočíva výlučne v majetkovej škode, ktorá je priamym následkom protiprávneho konania, ku ktorému došlo v inom členskom štáte.
2. Na účely určenia svojej právomoci na základe ustanovení nariadenia č. 44/2001, vnútroštátny súd, ktorému bol spor predložený, musí posúdiť všetky skutočnosti, ktorými disponuje, vrátane prípadne skutočností predložených žalovaným.